

BEUCKER, Jan I. de (Viersel 1 februari 1827 – Antwerpen 22 oktober 1906).

Hielp na lager onderwijs in de dorpschool te Viersel zijn vader bij het broodbakken en klompenmaken, was enige jaren tuinier en werkte daarna in een Antwerpse bloemenkwekerij. Na zelfstudie vestigde De Beucker zich in 1847 als bloemist en koopman-in-zaden te Antwerpen. Van 1858 af organiseerde hij openbare kosteloze lessen over plant-, boomteelt-, tuin- en landbouwkunde. Hij gaf daarover ook talrijke voordrachten, zowel voor het door hem gestichte Antwerpsch Kruidkundig Genootschap, als van 1858 tot 1885 op ongeveer driehonderd plaatsen in Nederland en Vlaanderen (in totaal ruim twaalfhonderd conferenties!). In 1864 werd hij leraar in Nederland en drie jaar later als hoofdleraar aangesteld aan de nog te stichten tuinbouwschool te Watergraafsmeer bij Amsterdam. In 1872 keerde hij terug naar Antwerpen en werd in 1890 docent aan de nieuw opgerichte Vlaamse afdeling van de Tuinbouwschool te Vilvoorde. Op dat ogenblik had hij reeds een intense flamingantische activiteit achter de rug, die nauw verbonden was met voornoemde optredens.

In 1861 was De Beucker te Antwerpen medestichter van de **Nederduitsche Bond**, waarvan hij in 1867 en

nog verscheidene keren daarna voorzitter werd. Zijn Vlaamsgezindheid bestond er vooral in, door Nederlandstalig onderwijs en wetenschappelijk onderzoek de Vlamingen zelfbewust te maken. De Beucker werd derhalve groot ijveraar voor Nederlandstalige land- en tuinbouwscholen. Hij nam voorts actief deel aan de **Nederlandse congressen**; op dat van 1873 te Antwerpen vroeg hij om een protest tegen de in het Frans gestelde koninklijke boodschap. Ook in de Antwerpse Provinciale Raad, waarin hij van 1878 tot 1886 zetelde, kwam zijn radicaal flamingantisme vaak boven; hij baarde er opzien door zich in 1879 te verzetten tegen toelagen voor de jubileumfeesten van 1880 ter herdenking van de **Belgische Revolutie**. Op het **Davidsonsfondscongres** van april 1885 vroeg hij, met **Adolf Pauwels**, dat de bisschoppen hun hele **onderwijs** zouden vernederlandsen, vooral ook dat ze een katholieke Vlaamse universiteit zouden oprichten. Enige dagen voordien had hij op 19 maart te Leuven voor de Vereenigde Vlaamsche Studentengilden een ophefmakende voordracht gehouden over de "vervlaamsching van het onderwijs, van hoog tot laag, van laag tot hoog". In die milieus werd hij toen als "hoofd onzer beweging" opgehemeld. De Beuckers herhaald aandringen bracht kardinaal **Petrus L. Goossens** ertoe, in circulaire om verbetering van het moedertaalonderwijs en om meer Nederlandstalig catechismusonderricht te vragen. De kardinaal, bij wie pastorale bekommernissen vooropstonden, ergerde zich niettemin aan de bemoeienissen van leken: *Ces Messieurs s'immiscent indûment dans l'enseignement de nos collèges (...). Mais le parti flamand nous est d'un grand secours dans les élections (...)* (aan de bisschoppen op 31 oktober 1885). In de latere jaren 1880 was De Beucker een centrale figuur in de niet partijgebonden **Landdagbeweging** en hield er pleidooien voor verdraagzaamheid. Toen in diezelfde jaren **Edward Coremans** herhaaldelijk poogde de taalwet van 1883 op het middelbaar onderwijs uit te breiden tot het katholieke net en zijn wetsvoorstellen telkens werden verworpen, leidde dat onder meer tot de oprichting in juni 1891 van het onpartijdig **Nationaal Vlaamsch Verbond**, waaraan De Beucker met enkele andere katholieke Vlaamsgezinden medewerking verleenden en waarvan hij de eerste voorzitter werd. Een meerderheid van katholieke flaminganten echter had toen reeds voor een eigen drukkingsgroep gekozen en het jaar voordien de **Vlaamsche Katholieke Landsbond** gesticht.

Na de dood van de Antwerpse volksvertegenwoordiger **Jan J. de Laet** op 22 april 1891 was De Beucker dé kandidaat-opvolger van de Vlaamsgezinde katholieken, inzonderheid die uit de Nederduitse Bond. Vanwege zijn radicalisme echter, met onder meer het voornemen in het parlement uitsluitend Nederlands te spreken, werd De Beucker door de sterke conservatieve vleugel van de katholieke par-

tij, met de medewerking van Coremans, geweerd. Ten slotte werd "Vader de Beucker" nog een van de bezielers van de in mei 1895 te Antwerpen, naar het voorbeeld van de Christene Volkspartij van de gebroeders Adolf Daens en Pieter Daens, door een groep flaminganten uit de Nederduitsche Bond opgerichte Vlaamsche Christene Volkspartij. Zo bleef hij tot zijn levenseinde wat hij altijd was geweest: een radicaal taalstrijder en christen-democratisch cultuurspreider.

LITERATUUR: P. Fredericq, 'Schets eener geschiedenis der Vlaamsche Beweging', in *Vlaamsch België*, III/1-V, 1908-1910; - H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse gedachte*, III-IV, 1964-1965; - R. Boudens, *Kardinaal Mercier en de Vlaamse Beweging*, 1975; - L. Wils, *Honderd jaar Vlaamse Beweging*, I, 1977; - L. Gevers, *Bewogen Jeugd. Ontstaan en ontwikkeling van de katholieke Vlaamse studentenbeweging (1830-1894)*, 1987.

REGINALD DE SCHRYVER*